



Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. V. An Iudicium Ecclesiæ sit Necessaria Fidei Regula?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

& sectis rejectis, quæ singulæ tñt nominibus & notis malis, quo Catholica bonis, sunt illustres, toto corde & animo complectamur *Unam, Sanctam, Catholicam & Apostolicam Ecclesiam?*

97.
An sit de fide individuum eorum sub obedientia Alexandri VII. Christi doctrinam profitentium esse veram Ecclesiam.

Petes, an sit de fide cœtum hominum, sub obedientia Alexandri VII. hodie sedentis in Pontificatu fidem Christi profitentium, esse veram Christi Ecclesiam? Resp. Aff. Patet: nam unus ex articulis fidei contentis in Symbolo est, *Sancta Ecclesia Catholica*; quod non de Ecclesia in confuso, sed determinatâ in individuo pro tempore existente est accipiendum, adeoque à singulis credendum; de nulla autem id credi potest aut debet, quàm de præfato cœtu: de quo solo evidenter credibile est ex notis jam traditis, quòd sit Sancta Ecclesia Catholica. Similiter de fide est omni tempore, atque adeò etiam modò, determinatam quandam congregationem visibilem dari, quæ sit vera Ecclesia, utpote indefectibilis; evidenter autem credibile est, eam non esse aliam, quàm præfatâ congregationem. Insuper de fide est veræ Ecclesiæ caput esse Romanum Pontificem; solius autem Congregationis præfatæ caput agnoscitur Romanus Pontifex. Denique de fide est, doctrinam, quam præfata congregatio profitetur, esse veram Christi doctrinam sine admixtione errorum, aut schismatis: ergo de fide est, ipsam esse veram Christi Ecclesiam. Quare omnes Patres Ecclesiam suo tempore existentem, notisquæ quibus moderna fulgentem, credebant esse veram Christi Ecclesiam, hæreticosquæ censuissent, quicumque id pertinaciter negassent. Idemquæ sensus est de tempore hodierno.

Quòd si quis urgeat, ubi id sit revelatum? Resp. in Scripturis, Symbolis & Traditione, ex quibus patet credendum esse, quòd instituta à Christo sit Ecclesia per orbem diffundenda, eademquæ sine indefectibilitate perseveret, & crescat usque ad messem; quæ ex hoc aliisque præmissis signis est dignoscibilis. Deinde id Christus & Apostoli revelarunt de Ecclesia individua, quæ tunc erat: hæc autem perpetua, eademquæ est cum nostra præsentis; prout eadem censetur respublica, et si membra seu partes materiales pederet mutentur. Unde sicut ex hoc, quòd fidei erat Christum infantem v.g. esse Messiam, etiam idem erat fidei de Christo jam grandævoo, utpote eadem personâ nominiter, et si secundum aliquas partes physice diversâ: sic pariformiter loquendum de Ecclesia. Denique id revelatum est in revelatione doctrinæ, quæ in hac Ecclesia seu congregatione citra aliquod schisma traditur.

QUESTIO V.

An iudicium Ecclesiæ sit Necessaria Fidei Regula?

NOVATORES nullam fidei regulam volunt admittere præter Scripturam, ad quam semper provocant, purum putum verbum Dei jugiter concerpentes.

Verum in antecedentibus manifestè ostensum est, etiam ex ipsa Scriptura, & aliis fundamētis, admittendas insuper esse Traditiones non scriptas tamquam regulam fidei. Quibus accedit, quòd ex Scriptura non possumus predicare de ipsamet Scriptura, quòd sit verè divina, quòd non adulterata &c. adeoquæ sequeretur ipsam regulam, quæ præ omnibus debet esse certissima, nobis manere incertam. De legitimo quoque Scripturæ sensu (qui est verborum, quasi forma seu anima) ex sola Scriptura judicari non potest. Et hinc tot inter ipso Novatores diffidia de sensu verborum, etiam nostro iudicio clarissimorum, qualia sunt: *Hoc est corpus meum*; circa quæ plurimæ invicem adversantes sunt *Lutheri, Calvini, Oecolampadii*, & aliorum explicationes. Quid igitur sperandum de locis obscurioribus, quibus Scriptura scætet, adeò ut etiam diligentis indagacione præmissâ hæreant doctissimi & sanctissimi in multis? Quidquid somnient Hæretici Scripturam esse claram.

Qui sanè revincuntur ex 2. Petri 3. ubi dicitur in Epistolis Pauli esse quadam difficulta intellectu, quæ in doctis & instabilibus depravant &c. ex manifesta experientia, & ipsorummet diffensionibus (quæ utique in rebus claris non deberent locum habere) & Patrum doctissimorum juxta ac sanctissimorum sensu. Ut merito Augustinus lib. de *Util. credendi* c. 17. Hæreticum jactitatem: *Cum legerem, per me ipse cognovi; explodat dicens: Itane est? Nulla imbutus poetica disciplina Terentianum Maurum sine Magistro attingere non auderes, &c. tu in eos libros . . . sine quæcunque irruis, & de his sine præcepto audes ferre sententiam. Consimiliter humilior præsumptiones retundit Hieronymus Epist. ad Paulinum, subdens ironice: *Sola Scripturarum ars est quam sibi passim omnes vendicant &c.* Nimirum apud Novatores omnes timent, omnes scientiam pollicentur. Ante sunt perfecti Cathecumeni, quàm edocli. Ipsæ mulieres hæreticæ quàm procaces, quæ audeant docere, conserdere &c. ut dixit Tertullianus l. de *Prescript. c. 41.* Unde cum Hieronymo sup. concludo: *Ego (ut de me loquar interim) nec sanctior sum hoc Eunuchus (qui Isaiam legens non intelligebat sine interpretatione Philippi Diaconi Act. 8.) nec studiosior &c.* Et profiteor cum Augustino Epist. 139. ad Ianuar. c. 22. *In ipsi san-**

98.
Scripturam solam esse regulam fidei tradunt Novatores.
Qui manifestè resuscitantur.

99.
Scriptura obscuritas & intelligendi difficultas declaratur.

Præsumptio Hæreticorum ab Augustino recundatur.

Quest. V. An iudicium Ecclesie sit necessaria fidei regula? 95

Etia Scripturis, multo nescio plura, quam scio.

100. Scripturae sine iudicio Ecclesie non est idonea terminandi controversis.

Conditiones legitimi & supremi iudicis.

Qua desit Scripturae.

101. Novatores ecclesie re- currunt ad Scripturam prout sub- stant privato iudicio.

Quibus non fauet Scri- ptura.

Itaque si alia praeter Scripturam regula aut iudex non statuat, non est ulla via concordiae aut terminationis litium circa ipsas Scripturas earumque sensum exurgentium. Singulae enim partes etiam in punctis capitalibus invicem adversantes Scripturam suis erroribus applicant, ad eam provocant, eam pro se stare pertinaciter clamant. Scriptura muta litem numquam dirimet. Confirmatur: quia supremi & legitimi iudicis partes sunt, primo ut sententiam veram seu infallibilem proferat. Secundo, ut ab ea nequeat provocari. Tertio, ut non ducatur studio partium. Quarto, ut sic ferat sententiam, quod possit utrique parti evidentem constare, cuinam causa ad iudicetur: aliis enim nulla poterit controversia terminari, utraque parte contentente sententiam pro se stare, sicque finis institutionis iudicii evertetur. Postrema autem conditio desit Scripturae, si secludatur auctoritas & iudicium Ecclesiae: nam Lutherus v. g. clamat illam stare pro se, Calvinus pro se. Idemque est de ceteris diversis & adversis Novatoribus. Qui igitur poterit controversia per Scripturam solam sopiri? Unde convincuntur, nullum eos iudicem, qui litem legitime decidat velle admittere: instar litigantium de re temporali, qui nullum iudicem praeter ipsum Corpus Juris Civilis vellent admittere, hoc unum textum, alio alterum textum pro se stare contentente. Unde etiam pessime foret consultum regimini Ecclesiae (quae utique est respublica optime ordinata) si nullus in ea iudex praeter sacrum Codicem esset: quem admodum pessime foret provilum reipublicae terrena, si praeter Codicem legum, et si optimarum, non esset in ea iudex, qui dubia & controversas circa eas occurrentes terminaret.

Ob haec Novatores varii argumentis Catholicorum pressi hoc effugium meditati sunt, ut Scripturae supremum iudicium sufficere aspererent, quatenus ipsa substaret iudicio discretioni seu interpretationi cuiuslibet privati: nam juxta Apostolum 1. ad Cor. 2. Spiritus sanctus iudicat omnia.

Verum Phraasi Apostoli non quilibet fidelis est spiritualis, sed plerique sunt animales. Nec agit de iudicio & interpretatione omnium Scripturarum & dubiorum fidei; sed dicit spirituales in hoc praecellere animales, quod hic de terrenis & corporalibus, ille etiam de spiritualibus & supernis iudicium discretioni habeat, adeo ut prout quisque magis est spiritualis & perfectus, eo certius & melius de occurrentibus iudicare possit. Nam vir bonus (teste Philosopho 3. Eth. 4.) recte de omnibus iudicat, & facile quid in re quaque veri sit, perspiciat. Hoc autem non respicit iudicium potestatis competens Ecclesiae; quae etiam ve-

lut, maxime perfecta optime sibi arrogare potest iudicium discretivum inter verum & falsum. Nec vult Apostolus, spirituales sic posse discernere contra iudicium Ecclesiae; quin potius contra illam iudicando, ostenderet se minime spirituales esse.

Alioquin Scriptura nusquam remittit privatos in controversiis ad propriam iudicium, sed ad Ecclesiam, quam a Nire teneantur: in qua proinde posuit Deus Pastores & Doctores etc. ut iam non simus parvuli fluctuantes, & circumferamur omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris, juxta Apostolum ad Ephes. 4.

Porro regula proprii iudicii est seminarium omnium errorum. Inde enim Tertullianus, Origenes ceterique ingenio & eruditione praestantissimi in barathrum errorum lapsi sunt. Unde Vincentius Lyrinensis in Commonitorio c. 23, post multa de Excellentissimis Origenis praemissa, talem ac tantum virum lapsum esse refert dum ingenio suo nimium indulget, sibi que satis credit, dum se plus cunctis sapere praesumat, dum Ecclesiasticas traditiones, & veterum magisteria contemnens quaedam Scripturarum Capitula novo more interpretatur, juxta proprium videlicet iudicium: sic ut universim Scripturis novo & malo more interpretatis, ex arce Catholica in haereseos barathrum infelix anima praecipitetur, ut habet c. 37.

Ratio est: quia iudicium proprium in rebus praesertim adeo obscuris & a sensu remotis est maxime fallax & imbecillum. Indeque tanta huic innitentium variatio, fluctuatio, dissensio. Inde tantae Sectariorum, aequae ad Scripturas, sed suo more & iudicio intellectas, provocantium, inter se contentiones & contradictiones, etiam in materiis capitalibus; cum tamen Scriptura sibi met non adversetur.

Immo hac ratione ad Scripturam recurrere, verè nihil aliud est, quam iudicio suo privato velut ultimo fundamento inniti, illudque velle sequi. Omnes enim etiam invicem contrarii gignantur eodem Scripturae titulo, hoc est, cortice & verbis: sed his inserunt & inspirant per iudicium privatum singuli sensum (qui est anima verborum) non Spiritus sancti, qui non est inconstans, sibi que contrarius, sed suam. Nec ulla haeresis est, quae non libenter tegat se pallio Scripturae, dummodo intelligenda proprio arbitrio. Sicque quotidie nata sunt orti nova errorum monstra, pari jure excusanda provocatione ad Verbum Dei iudicio errantium interpretandum. Quare etiam pessime foret hac ratione consultum Ecclesiae; uti cuius reipublicae, in qua non esset iudex, nisi Codex legum proprio cuiusque arbitrio accipiendarum. Confirmatur: quia sicut provocantes ad Corpus Juris, sed suo sensu intelligendum, convincuntur nolle admittere alium iudicem,

Quae potius privatos remittit ad Ecclesiam.

102. Regula proprii iudicii Seminarium Haereticum.

103. Sic ad Scripturam provocantes finaliter iudicio proprio innitentur.

Et aliam iudicem recusant.

cem, quam proprium iudicium: sic & provocantes ad textum Scripturæ privato cuiusque iudicio explicandæ.

104. Proscripti jam olim ab Augustino.

Quare optimè dixit Augustinus Epist. 222. ad Consentium: Omnes Hæretici, qui Scripturas in auctoritate recipiunt, ipsas sibi videntur scilicet, cum suos potius sciantur errores &c. Et lib. 32. contra Faustum c. 19.

Videtur ergo id vos agere, ut omnis de medio Scripturarum auferatur auctoritas, & suis cuique animus auctor sit, quod in quaque Scriptura probet, quod id improbet, id est, ut non auctoritati Scripturarum subiciatur ad fidem, sed sibi Scripturas ipse subiciat &c. Et l. 1. de Genesi ad lit. cap. 18. Ne corrumpamus... non pro sententia divinarum Scripturarum, sed pro nostra ita dominantes, ut eam velimus Scripturam esse, qua nostra est, cum potius eam, qua Scripturarum est, nostram esse velle debeamus. Et 12. Confess. c. 25. Nec noverunt Moysi sententiam, sed amant suam, non quia vera est, sed quia sua est. Sicque de cordis sui sententiis faciunt velut idola, ut pulchrè idem Augustinus in Psal. 80.

Idonea quàm sit hac via terminandis controversiis.

Accedit, quòd nulla possit hac ratione controversia in Ecclesia oborta terminari, quolibet persistente in suo iudicio. Nec est, cur unus alterius iudicio se subiciat; de cuius infallibilitate & immunitate à passione non constat, immo de quo, an in corde ipsum sublit, non nisi ex alterius assertionem (quæ fallax est) constat. Et planè stultissima temeritas est, quemlibet privato suo iudicio plus deferre, quàm sanctæ & universali Ecclesiæ, seu totius corporis iudicio, etique magis privilegiato.

105. Aliorum verus ad spiritum privati dictamen refutatur.

Ob hæc plures Novatores recurrunt ad spiritum privatam, quasi singulis adsit internum spiritus sancti magisterium. Verùm spiritus iste privatus non est sanctus, sed diabolicus, aut à propria cuiusque imaginatione indistinctus. Eumque in antecedentibus refutavimus. Nulquam etiam Scriptura ad eum docet recurrendum, sed ad Ecclesiam. Præterea incompetens est iudex controversiarum: cum parti non constet, quòd verè sublit, quòdque sit spiritus sancti sententia, quam exterius profert, qui de hoc spiritu loquitur. Immo non constat ipsi iactantibus, quòd spiritus iste à Deo sit: cum spiritus satanæ se frequenter transfiguret in spiritum lucis, ideoque probandi sint spiritus an ex Deo sint. Et meritò timere de hoc saltem deberent Hæretici: cum constet eorum parentes, præsertim Lutherum, atro spiritui satis familiares fuisse: Et Sacramentarium Zuinghianum, cum per biduanam coram Magistratu Tigurino disputationem persuadere non potuisset in forma Consecrationis. Est accipi pro significat, posteaquam quidam nocte sequenti dormienti sibi assistens (ater autem an albus fuerit, non memini, inquit ipse) eum monuisset, ut locum Exod. 12. Est enim phase, id est, transitus Domini (ubi est sumitur pro

idem spiritus meritis suspectus habetur.

Imcompetens is iudex est.

significat) arripere, postmodò obtinuisse apud populum quæ volebat; ut ipse refert Libro, Subsidiarum Eucharistia inscripto.

Ipse planè varietas & dissensio Sectariorum, quorum singuli de hoc spiritu se iactant, ostendit non esse spiritum sanctum, sed spiritum mendacii: nam spiritus sanctus est spiritus veritatis, sibi que constans. Unde inter Anabaptistas, qui maxime hoc spiritu nituntur, est maxima varietas fidei; quæ fieri non posset, nisi spiritus quo reguntur, esset fallax & varius. Nec ulla est via terminandi controversias per hunc spiritum, singulis prætendentibus spiritum suum dicere quod sentiant singuli seu volunt. Nulla etiam prorsus est ratio, cur diversis iactantibus dictamina diversa sui privati spiritus, uni potius fides quàm alteri habeatur.

Immo est spiritus mendacii & inconstans.

Denique sub patrocinio huius spiritus quævis quantumvis absurdæ doctrinæ & flagitia defenduntur seu palliantur, prout videmus scelestos Novatores apostasias suas, sacrilegas nuptias, monasteriorum expilationes, in proprios Principes conspirationes per huius ementitis spiritus auctoritatem approbasse. Notabile est, quod cum (teste Florimundo Remondo l. 2. c. 6.) quidam amico exponeret spiritus internum dictamen de cognoscenda ejusdem uxore, ipse veluti ejusdem lectæ annuerit. At nequam iste conspicuus filiam matre formosiorē, simile quoad hanc dictamen accipiens, cum à parente fuisset in stupro filia deprehensus, culro fuit transverberatus ab eodem parente, sic arguente: Ergo spiritus mentitus est? Justit ille tibi concubitus uxoris, & ecce filiam subagitas. Idem spiritus mihi mandat, ut à te poenas exigam.

106. Et pallium iniquitatum.

Notabile exemplum.

Cum itaque Scriptura sola, aut etiam ipsa accedente proprio cuiusque iudicio, aut spiritu privato non sufficiat, restat sola Ecclesia fidei magistra & controversiarum iudex, cuius (Juxta Tridentinum sess. 4. in Decreto de Edit. & usu Sacrorum Librorum) est iudicare de vero sensu & interpretatione Scripturarum sanctarum. Cujus quidem auctoritatem tanti Augustinus fecisse dignoscitur, ut Epist. 118. c. 5. contra eam velle disputare, insolentissima insania esse clamer. Et lib. contra Epist. Fundam. c. 5. dicat: Ego verò Evangelio non crederem, nisi me Catholica Ecclesia commoveret auctoritas. Et lib. 1. contra Crescon. c. 33. ait: Quoniam sancta Scriptura fallere non potest, quisquis falli motus, huius obscuritate questionis, eandem Ecclesiam de illa consulat, quam sine ulla ambiguitate S. Scriptura commendat.

107. Restat itaque iudicium infallibile Ecclesie.

Quamvis eius auctoritatem fecerit Augustinus.

Estque & fuit semper hic Ecclesiæ sensus & praxis, non tantum in materiis cognitum necessariis in ordine ad salutem, sed & in quibusvis aliis fidei controversiis: quarum definitioni sub pena anathematis standum semper fuit, adeò ut vel uni articulo definito, etsi aliis scitu non necessario,

108. Eiusdem perpetua praxis deus controversas fidei pertinet.

pertingenter contradicens sit semper habitus pro Haeretico: ut patet ex Conciliis generalibus, & Historiis Ecclesiasticis ac Scriptis Patrum. Esset autem intollerabilis error, si Ecclesia id fecisset sine debita auctoritate & infallibilitate. Deinde aliàs deesset Fidelibus sufficiens regula credendi, & via controversias decidendi; quod tamen bonum, & unitas fidei ac Ecclesiae requirit.

Præterea ipsas Scripturas sacras, seu libros divinos habemus omnes, etiam ipsi Haeretici, ex traditione Ecclesiae: Ergo huic credamus in hoc, quid ni credere debeamus in tradendo Scripturarum sensu? aut si in hoc sit ipsa fallax, quid ni & in ipsa custodia & traditione sacrorum Librorum?

109. Eadem Ecclesiae infallibilis auctoritas colligitur patenter ex ipsa Scriptura. Nam 1. ad Timoth. 3. Ecclesia dicitur *Columna & firmamentum* (seu ut Alii vertunt, *fulcrum* aut *stabilimentum*) *veritatis*. Nimirum quia ipsa super fundamentum fundamentorum quod Christus est, ejusque veracissimas promissiones, atque adeo in ipsa veritate firmissimè fundata, eandem veritatem indefectibiliter conservat, & membris suis sive aliis ministrat. Sicut enim columna supposita sustentat & fulcit aedificium ne corruat, sic Ecclesia veritatem, id est, doctrinam fidei Christianae sibi concreditam sustentat & conservat, ne adulteretur aut pereat; ut proinde ibi quisque infallibiliter ipsam veritatem sit inventurus. Atque ita intelligunt hunc locum Patres seu Catholici Commentatores, immo ipse Pelagius in Scolio inter opera Hieronymi Tom. 9. Estque juxta eisdem sermo Apostoli generalis de Ecclesia, est ad Timotheum Episcopum particularis Ecclesiae Ephesinae ipsam Epistolam Paulus dirigit. Unde Chrysostomus ibid. de Ecclesia dicit: *Columna est Orbis*. Et Cyrillus Cat. Ph. 18. *De hac* (inquit) *Catholica Ecclesia*, scribit ad Timotheum Paulus, *ut scias quomodo oporteat in domo Domini conversari, quae est Ecclesia Dei vivens, columna & firmamentum veritatis*. Et Commentarius Ambrosianus in eundem locum ait, quod cum totus mundus Dei sit, Ecclesia tamen domus ejus dicitur, *cujus hodie rector est Damasus*. Et Origines Tract. 30. in Matth. in init: *Qua* (Ecclesia) *plena est fulgore ab Oriente usque ad Occidentem, quae plena est lumine vero, quae est columna & firmamentum veritatis*. Denique Hieronymus in c. 2. *Aggae sub init.* inquit: *Venerunt electi omnium Gentium, & repleta est gloria Domus Domini, quae est Ecclesia Dei vivens, columna & firmamentum veritatis*.

110. Colligitur præterea ex promissione Christi Matth. 16. *Porta inferi non praevalent adversus eam*. Prævalerent enim quammaximè, si circa punctum aliquod fidei ipsa

erraret, seu si in aliquo deficeret quoad veritatem ipsum Corpus doctrinae. Immo eo ipso non esset vera Ecclesia Christi (quam ipse sibi in fide insolubiliter desponsavit) sed potius Sanae synagoga, ad quam non requiritur errorum multitudo: modicum enim falsitatis totam massam corrumpit. Et juxta Epiphanium, apud Hieronymum l. 3. *adversus Rufinum paulo post med.* *Propter unum verbum aut duo, quae contraria fidei sunt, multa haereses abjecta sunt ab Ecclesia*.

Denique idem colligitur ex promissione Christi facta Ecclesiae Joan. 14. *Alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum* (quae particula convincit non esse sermonem de solis Apostolis) *Spiritus veritatis &c.* Et c. 16. *cum venerit ille, docebit vos omnem veritatem; utique perennaturam cum Ecclesia: cum qua foedus sempiternum pepigit Deus, juxta illud Isaa. 59. Spiritus meus, qui est in te, & verba mea, quae posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, & de ore seminis tui, & de ore seminis seminis tui, dicit Dominus, amodo & usque in sempiternum*. Propterea pertinaciter recusans audire Ecclesiam, rejiciendus est tamquam Ethnicus & Publicanus Matth. 18.

Dicent fortasse Haeretici, se non recusare iudicium Ecclesiae, dummodo ipsa procedat secundum Verbum Dei. Verum jam ostensum est, ipsam, danti aliquid in fide seu Scriptura controversum declarat, infallibiliter procedere secundum Verbum Dei, à quo talem infallibilitatem accepit. Unde ineptè procedunt Haeretici, proprium iudicium statuentes supra iudicium corporis & capitis Ecclesiae, dum sibi semper integrum esse volunt, ut trutinam sui iudicii expendant, an Ecclesiae iudicium sit secundum Scripturam. Cum potius deferendum sit Ecclesiae ut ipsa declaret de quorumlibet iudiciis prius, an videlicet sint conformia Verbo Dei.

Instabunt: Ecclesiae iudicium sic à nobis præferri Scripturae. Sed æquè ineptum hoc est; & in ipsos potius quadrat, qui nasum ceræ Scripturae affingendi, & in omnes formas illam transformandi potestatem re ipsa (quidquid sit de verbis) prætendunt, eam quomodolibet suae privatae imaginationi adaptantes. Ecclesia itaque iudicat de sensu Scripturarum, non tamquam superior, sed tamquam infallibilis interpret ex commissione ipsius Dei; adeoque alligata sensui à Deo intento, à quo ne defleat, Spiritus sanctus eidem assistit. Sanè si iudicium difficile & ambiguum perspiciebatur tempore veteris Legis, ad iudicium Sacerdotis recurrendum erat Deuter. 17. Sacerdos tamen non constituebatur per hoc supra ipsam Legem. Sicut nec iudices statuuntur supra leges, quas ipsi ex Regis commissione declarant.

Judicium porro hoc non competit toti

111. Effugium haereticorum conclusum.

112. Ecclesia à Catholicis non præferatur scripturae.

113. Iudicium Ec-

controversiarum non convenit omnibus membris Ecclesia collectim.

Ecclesie collectim sumptæ, id est, omnibus omnino membris; id enim esset ridiculum; uti impossibile & vanum foret singulorum judicia exquirere. Et in omni republica bene ordinatâ non recurritur in controversiis dicendis ad singulorum etiam plebeciorum & incapacium personarum iudicium, sed eorum, qui ad id constituti sunt, sive sit monarcha, sive cum eo aut sine eo optimates, sive cœtus aliquis communitatem representans.

Convenit itaque hoc iudicium Ecclesie in Conciliis congregatæ; & præsertim Capitii supremo ejusdem. De quo infra, ubi de Conciliorum & Pontificis infallibilitate.

QUÆSTIO VI.

Quid, Quotuplex Concilium, Quorum sit Indicere, Præsidere, Comparere?

114. Quid sint Concilia Ecclesiastica.

CONCILIA Ecclesiastica (quæ sunt Cœtus seu Congregationes personarum Ecclesiasticarum, præsertim Episcoporum, auctoritate legitimâ factæ ad hoc, ut collatis in unum sententiis decernatur, quid de negotio fidei vel morum sit sentiendum aut statuendum) sunt in Republica Christiana, quod in Republica Civili publica Comitata. Unde sicut hæc illegitima sunt, nisi auctoritate Principis fiant, & convocentur ii, quorum est interesse: sic etiã sunt illegitima conventicula & Conciliabula, quæ in universa Ecclesia sine auctoritate supremi Capitii, in Natione sine auctoritate Patriarchæ aut Primatis, in Provincia sine auctoritate Metropolitanæ, in Diocesi sine auctoritate Episcopi celebrantur.

115. Quotuplex sint.

Unde quadruplicia sunt Concilia: alia enim sunt Oecumenica seu Generalia, ad quæ convocari & convenire debent, qui commodè possunt, Episcopi Orbis: Nationalia, ad quæ convocantur & conveniunt Episcopi unius Nationis aut regni cum Primatu vel Patriarcha: Provincialia ad quæ conveniunt Episcopi Comprovinciales seu Suffraganei cum Archiepiscopo: Diocesana quæ specialiter Synodi vocantur; etsi etiam aliis Conciliis nomen hoc sæpè tribuatur ad quæ cum Episcopo conveniunt Presbyteri seu Pastores Diocesani.

Quorum sit indicere & præsidere.

Concilia Diocesana Episcopi, Provincialia Archiepiscopi, Nationalia Primates aut Patriarchæ, uti indicunt, sic eis præsidere respectivè. Difficultatem solum movent Hæretici de Concilio Generali, magis eligentes hoc munus deferre Imperatori vel Monarchæ Christiano, uni aut pluribus, quàm Pontifici Romano.

116. Quod Cœtus.

Verum sicut Concilia particularia non à

Principibus sæculi, sed à Prælatibus Ecclesie respectivè indicuntur. Eisdemque illis præsidere: sic idem dicendum de Conciliis Generalibus respectu Pontificis. Quem admodum enim evidens est solius esse Principis in suo regno convocare comitia publica, illique præesse; sic constat indubitanter apud omnes Catholicos competere Pontifici Romano convocare Comitata seu Concilia Generalia Ecclesie, & consequenter eisdem præsidere. Is enim in regno Ecclesie est supremus Princeps, cui tamquam Capitii cœta universalis Ecclesie est commissa, qui solus potest universis mundi Episcopis & Prælatibus præcipere ut compareant, cujus est ordinationes Conciliorum confirmare, qui denique supremus est controversiarum iudex. Adde, quod si Christo in terris vivente, & Ecclesia jam formatâ foret coactum Concilium, solius utique Christi fuisset illud indicere, eidemque præesse: Id igitur muneris competit nunc ejus Vicario Pontifici Romano. Neque potestas sæcularis confundenda est cum spirituali, quasi verò ea etiam se extendat ad convocandum Prælatos Ecclesie universæ, & præsidendum, dum Ecclesie negotia tractantur; quod utique Ecclesiasticæ est potestatis. Neque etiam Imperator ullulve alius Monarcha imperium suum protendit per universum orbem, adeoque ad imperandum Episcopis universis. Quod autem quidam Novatores, alioquin tam urgentes necessitatem Conciliorum Generalium, confugiunt ad universitatem Principum & Rerumpublicarum supremarum Christianissimi, in ordine ad indicendum certo tempore & loco Concilium, id est rem moraliter reddere impossibilem, & hæcenus inauditam in Ecclesia Dei.

Idem irrefragabiliter confirmat auctoritas ex veterum monumentis, & usu ac confessione ipsorum Conciliorum delumpta. Nam est antiquissimus Ecclesie Canon (quem esse Apostolicum testatur *Marcellus 1. Epist. 1.* quem etiam ut talem refert *Julius 1. Epist. 1.* cujus meminerunt *Socrates 1.2 c.12. Zozomenus, & Nicephorus;* quem denique in Nicena magna Synodo ab omnibus concorditer esse roboratum, tantum abest, secundum calumniam Novatorum fuerit ibi oppositum acriter, testatur *Synodus Alexandrina Epist. ad Felicem 11.*) non debere celebrari concilia præter auctoritatem sive sententiam Romani Pontificis seu Sedis Romane. Unde *Dioscorus patriarcha Alexandrinus act. 1. Concilio Chalcedonenfis* jubetur non sedere inter Episcopos, objiciente ei *Lucentio Sedis Apostolicæ Vicario,* quod *Synodus ausus est facere sine auctoritate Sedis Apostolicæ; quod nunquam licuit, nunquam factum est.* Ob cujus quoque auctoritatis defectum *Synodus VII. act. 6. To. 1. Refutationis falsæ nominatæ definitionis &c.* rejecit Concilium quoddam *Con-*

Concilia Generalia id Competere Pontifici Romano, probatur rationibus Theologicis.

117. Ex antiquissimo Ecclesie Canone.